

Βιβλίο

Το πάθος σώζει

Μόνον ένας φιλόπονος και αθόρυβος εργάτης των Γραμμάτων, όπως ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης, θα μπορούσε να συγγράψει μια ογκώδη «Ιστορία της Ινδικής Λογοτεχνίας». Μόνον ένας φιλόπονος λάτρης της συγγραφικής φιλοπονίας του Θεοτόκη, όπως ο εκδότης των «Κειμένων», ο αξεχαστος Φίλιππος Βλάχος, θα μπορούσε να ανακαλύψει και να αφοσιωθεί στην έκδοση αυτής της εργασίας. Στο

πάθος του Φ. Βλάχου να δικαιώνει και να διασώζει σπουδαία, άγνωστα κείμενα, οφείλεται η έκδοση, 79 χρόνια μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της από τον Θεοτόκη, της «Ιστορίας της Ινδικής Λογοτεχνίας», κι ας κυκλοφόρησε από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.

Το 1980 ο Φ. Βλάχος ανακάλυψε, ψάχνοντας στον Πύργο των Καρουσάδων, ένα χειρόγραφο τετράδιο του Κ. Θεοτόκη. Επρόκειτο για τη μελέτη του «Εισαγωγή στα ινδικά μεταφράσματα», την οποία ο ίδιος ο συγγραφέας της μετατίτλοφόρησε σε «Ιστορία της Ινδικής Λογοτεχνίας». Το μυχλιασμένο τετράδιο συντηρήθηκε αμέσως από το Μουσείο Μπενάκη, χάρη στο διευθυντή του Αγγελο Δεληβοριά και στη συνέχεια ο Φ. Βλάχος για έξι περίπου χρόνια έκανε τη μεταγραφή και όλη την προετοιμασία της έκδοσης. Ο θάνατός του τη σταμάτησε. Ευτύχημα είναι που το ΜΙΕΤ πραγματοποίησε το όνειρο του Φ. Βλάχου.

Η μελέτη του Κ. Θεοτόκη, γύρω από την αρχαία ινδική γραμματολογία πραγματοποιείται σε μια πολύ δημιουργική περίοδο του συγγραφέα. Από το 1896, όποτε αρχίζει να μεταφράζει από τα σανσκριτικά, μέχρι το 1910. Η Κέρκυρα, της εποχής εκείνης, προσφερόταν για μια τέτια ενασχόληση. Φιλοδοξία του Θεοτόκη ήταν να μεταφράσει όλα τα έπη και τα δράματα του Καλιδάσα, του «Ομήρου» της Ινδίας, με εισαγωγή και σχόλια. Η φιλοδοξία αυτή τον οδήγησε τελικά — εκτός από τις μεταφράσεις — στη μελέτη της αρχαίας ινδικής γλώσσας και λογοτεχνίας και δραματουργίας. Μια μελέτη πολύτιμη και σήμερα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΗΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΪΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΑΘΗΝΑ 1981